

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Projekts Nr.8.3.1.1/16/I/002

KOMPETENČU PIEEJA MĀCĪBU SATURĀ

2017. gada 28. aprīlī

Latvijas skolām un pirmsskolām gatavo pilnveidotu mācību saturu, rosinot mainīt mācīšanas pieeju

27.aprīlī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā notika Valsts izglītības satura centra realizētā projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” konference “Domāt”, kas bija pirmā vairāku konferenču sērijā un pulcināja aptuveni 500 dalībniekus.

Sākot ar nākamo, 2018. mācību gadu skolās un pirmsskolās bērniem un jauniešiem no 1,5 līdz 18 gadiem Latvijā tiks sākta pakāpeniska pāreja uz pilnveidotu mācību saturu un tam atbilstošu mācīšanas pieeju, lai rezultātā skolēni gūtu dzīvei 21.gadsimtā svarīgas zināšanas, prasmes un attieksmes. Valsts izglītības satura centra (VISC) projekts “Kompetenču pieeja mācību saturā” paredz piecos gados izveidot atbalsta mehānismus skolām un skolotājiem, pašvaldībām un vecākiem sekmīgai mācīšanas pieejas maiņai.

“Mēs gribam redzēt mūsu nākotnes skolēnu kā tādu, kas pilnvērtīgi piedalās visā sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē, kas darbojas daudz kultūru sabiedrībā, kas prot uzklaut, iedziļināties dažādos viedokļos, bet dzīvo patstāvīgi un saskaņā ar savām vērtībām. Un lai šī vērtību bagāža ir pilnvērtīga un tāda, kas kopumā nes mūsu sabiedrībai reālu labumu, jo mūsu lielākā vērtība ir mūsu cilvēki,” projekta konferencē “Domāt” norādīja Izglītības un zinātnes ministrs Kārlis Šadurskis.

Guntars Catlaks, Valsts izglītības satura centra vadītājs: “Tie skolēni, kas sāks iet skolā tagad, 2018.gadā un to beigs 2030.gadā, dzīvos pilnīgi citādā tehnoloģiskajā, ekonomiskajā, sociālajā vidē nekā sākot mācīties. Mums patiesībā jāgatavo skolēni mūžizglītībai, tam, ka viņiem turpmākajā dzīvē visu laiku būs jāmācās, esot gataviem un prasmīgiem pielāgoties pastāvīgi mainīgajai situācijai. Projekts Skola2030 ir mūsu atbilde šim laikmetam.”

Lai gan Latvijas skolēnu rezultāti starptautiskos pētījumos atbilst OECD valstu vidējam līmenim, mums ir divi būtiski fakti, kuriem pievērst īpašu uzmanību: Latvijas skolēnu rezultāti starptautiskos pētījumos atbilst OECD valstu vidējam līmenim. Tomēr uzmanības vērti ir divi tālākas analīzes fakti – Latvijas skolēnu procents ar augstu kompetenci (5. un 6. līmeni no sešiem līmeņiem kopā) ir uz pusi mazāks nekā Eiropā vidēji, turklāt salīdzinoši nozīmīgs – katrs piektais piecpadsmitgadnieks Latvijā – ir ar zemu kompetenci. Šo skolēnu tālākās akadēmiskās un profesionālās iespējas ir būtiski ierobežotas.

Lai to mainītu, jāmainās mācīšanas pieeja skolās un pirmsskolās Latvijā.

Projekta satura ieviešanas vadītāja **Zane Oliņa** norāda, ka *“iecerēto pārmaiņu kontekstā ir jāuzsver divas lietas. Pirmkārt, mums ir jāpiešķir svarīgums tiem mērķiem skolēniem, ko ne vienmēr ir iespējams viegli izmērīt, proti, caurviju prasmēm – domāšanai, pašvadībai, sadarbībai un pārējām. Šīs prasmes ir iekļautas arī tagad spēkā esošajā izglītības standartā. Otrkārt, šoreiz mums tas ir*

jāizdara, pārmaiņām ir jābūt reālām. Uzmanības centrā ir jānonāk bērnam, kurš mācās domāt, meklēt atbildes, sadarboties. Mums ir jāstrādā uz rezultātu katram bērnam”.

Savukārt **Gevins Daiks** (*Gavin Dykes*), Pasaules izglītības foruma programmas veidotājs, kurš pēc Britu padomes Latvijā uzaicinājuma bija ieradies uz konferences atklāšanu, uzsvēra: *“Skolai joprojām jādod iespēja skolēniem iegūt konkrētas zināšanas. Taču vienlaikus būtu vērts ieguldīt vairāk pūļu citu prasmju un spēju – zinātkāres, prasmes mācīties, atvērtības citiem viedokļiem un paškritikas, spējas sadzīvot ar nenoteiktību un sadarbības prasmes – attīstīšanā. Lielu daļu no šīm prasmēm būtu iespējams attīstīt, ja mēs atrastu piemērotu līdzsvaru starp dažādām pedagoģiskajām pieejām un paņēmieniem.”*

Satura pārskatīšanas mērķis ir mazināt šobrīd dominējošo sadrumstalotību un fragmentārismu, pasīvu, no reālās dzīves situācijām atrautu zināšanu apguvi, izolētu prasmju attīstību. Līdztekus pamatprasmju jomām (valodas; sociālā un pilsoniskā; kultūras izpratne un māksla; matemātika un datorzinātne; dabaszinātne un inženierzinātne; veselība un fiziskā aktivitāte) plānots saturā visās jomās iestrādāt mācīšanu domāt, radošumu, digitālo pratību, pašvadību, sadarbību, līdzdalību.

Viens no būtiskiem projekta uzdevumiem un izaicinājumiem vienlaikus – īstenot Latvijā līdz šim neierastu praksi – pedagogu kopīgu mācību darba plānošanu un sadarbību skolas līmenī. Tas ir īpaši svarīgi, jo projekta rezultātā plānots skolām dot lielāku brīvību organizēt mācību darbu, savienojot dažādus tematiskos moduļus katras jomas ietvaros un starp jomām, integrējot vairākus mācību priekšmetus, piedāvājot skolēniem iedziļināšanās pieredzi apjomīgāku uzdevumu, projektu darbu, mācību ekskursiju veidā u.tml. Dažādu priekšmetu pedagogiem regulāri jāsatiekas, lai kopīgi izvirzītu mērķus skolēniem un plānotu, kā tos sasniegt, izvērtētu skolēnu sniegumu un apspriestu nepieciešamos uzlabojumus. Skolas vadībai jādomā par šī darba organizāciju un virzību. Šis būs viens no būtiskiem uzdevumiem pieejas aprobācijā 100 pilotskolās – izmēģinot praksē, kā šādu darbu var organizēt skolās, ar kādiem šķēršļiem saskaras pedagogi, skolu vadība, kādas prasmes un atbalsts nepieciešams.

Projekta ietvaros notiks profesionālās kompetences pilnveides mācības 6000 pedagogiem. Paralēli, izmantojot pilotskolu pieredzi, tiks rīkotas arī mācības visu Latvijas pirmsskolu un skolu vadības komandām.

Papildu informācija:

Signe Ernštreite

Kompetenču pieeja mācību saturā

Tālr. 66051908

E-pasts: signe.ernstreite@831.visc.gov.lv

Par projektu

Valsts izglītības satura centrs (VISC) īstenotā projekta Nr.8.3.1.1./16/I/002 “Kompetenču pieeja mācību saturā” mērķis ir izstrādāt, aprobēt, pēctecīgi ieviest Latvijas pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpēs tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai, kā rezultātā skolēni attīstītu dzīvei 21. gadsimtā svarīgas zināšanas, prasmes un attieksmes. Projekta ietvaros paredzēta mācību satura izstrāde un aprobācija, mācību programmu, mācību un metodisko līdzekļu izstrāde, t.sk., bērniem ar speciālām vajadzībām vai veselības traucējumiem. Projekta ietvaros nodrošinās profesionālo pilnveidi 6000 pedagogiem, kā arī visu izglītības iestāžu vadības komandām, veidos mācību līdzekļu vietni. Projektu VISC īsteno sadarbībā ar Daugavpils Universitāti, Latvijas Universitāti, Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju, Liepājas Universitāti, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmiju, Latviešu valodas aģentūru, Strazdumuižas internātvidusskolu - attīstības centru vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem un pašvaldībām, kuru izglītības iestādes piedalās mācību satura aprobācijā.